

Enligt sändlista

Förordnande om utökning av Kalvtjärnarnas naturreservat i Dorotea kommun

(3 bilagor)

Uppgifter om reservatet

Namn	Kalvtjärnarna	
Skyddsform	Naturreservat, nr: 2402145, Natura 2000, nr: SE0810350	
Kommun	Dorotea	
Läge	Ca 70 km NV Dorotea	
Ekonomisk karta	22F 4-7 e-f	
Mittkoordinat	X: 1478000, Y: 7180000	
Naturgeografisk region	33 h, Förfjällsregionen med huvudsakligen nordligt boreal vegetation	
Gräns	Reservatets gräns framgår av bifogad karta	
Markägare	Staten genom Naturvårdsverket, Statens fastighetsverk, Dorotea Övre Allmäningsskog	
Fastighet	Fastighetsbildning pågår	
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län	
Totalareal	1510 ha	
Areal produktiv skog	902 ha	
-vatten	62 ha	
- skyddad prod. skog	902 ha	
Naturtyper	- Fjällgranskog	902 ha
	- Lövblandad fjällgranskog	54 ha
	- Fjällbjörkskog	13,7 ha
	- Fattigkärrvegetation (3.2)	369 ha
	- Intermediärkärrvegetation (3.3)	36,4 ha
	- Rikkärrvegetation (3.4)	5 ha

Klassificering enligt fjällveg.kartan och, för myrvegetation, enligt "Vegetationstyper i Norden", 1994)

Beskrivning av reservatet

Reservatsområdet består av två delar med delvis olika karaktär. Den sydvästra delen, som utgör den ursprungliga reservatsavgränsningen, ligger på en plåtå som domineras av en myr- och naturskogsmosaik med gles granskog. Den nordöstra, utökade delen, utgörs av Kalvbergets topp och

nordostsluttning där vegetationen nedanför toppområdet är påverkad av den kalkrika berggrunden. Skogarna i reservatet domineras helt av gran.

I den sydvästra, ursprungliga delen av reservatet, förekommer endast små variationer i topografin i form av sänkor och mjukt formade höjder. Området är väldigt rikt på småtjärnar och myrar. Myrarna utgörs främst av fattiga kärr av varierande typer. Skogen utgörs i regel av gles lågväxt granskog med bitvis rik björkinblandning. I lidlägena och svackorna bryts mönstret dock av små högproduktiva arealer med mer ståtlig granskog av högörttyp. Viss plockhuggning har förekommit men skogen har kvar det mesta av sin ursprungliga prägel.

Från myrarna höjer sig landskapet, i de centrala delarna, upp mot Kalvbergets topp på 728 meter och från den sluttar landskapet kraftigt åt nordost.

I den centrala och norra delen av reservatet består berggrunden av bergarten dolomit (kalcium/magnesiumkarbonat). Dolomitförekomsten är ca 3 km lång och bildar åt nordost en över 100 meter hög vägg med rasbranter under. I Kalvberget är dolomiten mest en tät grå dolomit, genomdragen av täta kvartsådror. Växtligheten knuten till bergets branter i nordost och sydost är mycket rik med en blandning av sällsynta kalkkrävande växter. Särskilt tydligt är detta strax nedanför bergets högsta topp där en tjärn omges av kärr med en mycket rik fastmattevegetation. I reservatet finns fjällväxter som gullbräcka, purpurbräcka och klippveronika tillsammans med arter som hör till de rika sydväxtbergen. Bland sällsynta växter kan nämnas murruta, klippbräcka, taggbräken, grönbräken, bergdraba, skogsrör, myrull, gräsull och alm. Ett tiotal orkideér har påträffats i området.

I sluttningen längre ifrån dolomitförekomsten utgörs myrarna främst av intermediära kärr med fastmattesamhällen dominerade av halvgräs, gräs och olika Sphagnum-arter med inslag av rikkärrsindikerande arter.

Skogarna i nordostsluttningen är urskogsartade och närmast dolomitstråken av utpräglad högörttyp. Skogen domineras helt av gran och är i högortsstråken mycket grovstammig. En gran har uppmätts till en diameter av 96 centimeter i brösthöjd. Träden är ofta rikt draperade med hänglavar. Skogen befinner sig i ett sent successionsstadium och har en relativt låg slutenhet. Insprängt i granskogen växer en hel del björk samt enstaka sälgar och rönnar. Även lövträden är ibland mycket grova. Inslaget av torrträd och lågor är stort och de finns i alla nedbrytningsstadier och ofta i mycket grova dimensioner. Särskilt riklig förekomst av lågor påträffas i anslutning till de mer näringsrika översilade partierna i sluttningarna.

Svampfloran är mycket artrik i området med nästan hela raden av de arter som hör till granurskogen. Inom området har bl.a. följande rödlistade arter

och signalarter påträffats: ostticka, lappticka, taigaskinn, rynkskinn, rosenticka, doftskinn, gränsticka, stjärntagging, doftskinn, ullticka, harticka, gammelgransskål, gröntagging, gulporing, lunglav, skrovellav, luddlav, stuplav, smalskaftlav, skuggkraterlav, savlundlav, flikig skinnlav, knottrig blåslav, brunpudrad nållav, nordlig nållav, rödbrun blekspik, sotlav, liten sotlav, vitpudrad svartspik, läderlappslav, almlav, nordisk klipptuss, vedtrappmossa och liten hornflikmossa.

Även fågellivet är rikt, och som besökare har man god chans att se arter som tretåig hackspett, lavskrika eller lappmes.

Natura 2000

Den ursprungliga delen av reservatet, som utgör ca 865 ha, ingår i Natura 2000, den europeiska unionens nätverk av skyddade områden. De naturtyper som enligt EG:s habitatdirektiv (Rådets direktiv 92/43 EEG) förekommer inom reservatet är:

- *Oligo-mesotrofa sjöar med strandpryl, braxengräs eller annuell vegetation på exponerade stränder* (3130)
- *Dystrofa sjöar och småvatten* (3160)
- *Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn* (7140)
- *Rikkärr* (7230)
- *Aapamyrrar* (7310)
- *Klippvegetation på kalkrika bergssluttningar* (8210)
- *Västlig taiga* (9010)
- *Näringsrik granskog* (9050)
- *Skogbevuxen myr* (91D0)

Följande arter som finns upptagen i habitatdirektivet (Rådets direktiv 79/409/EEG) förekommer inom reservatet:

- *Skogsrör*, (1948)
- *Nordisk klipptuss* (1981)

Ärendets beredning

Domänverket har tidigare avsatt den sydvästra delen av området (Kalvtjärnarnas domänreservat). Detta skedde under åren 1987-90. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 blev all mark väster om odlingsgränsen kvar i statens ägo och efter denna bolagisering gjorde Länsstyrelsen och Naturvårdsverket en bedömning av vilka fjällnära reservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges skydd som naturreservat. Kalvtjärnarnas domänreservat bedömdes ha sådana värden. 1995 slöt Naturvårdsverket och Statens fastighetsverk ett avtal om naturreservatsbildning för fjällnära domänreservat i hela landet. Kalvtjärnarna har efter bolagiseringen överförts till Statens fastighetsverk.

Vad gäller den utökade delen av reservatet så påbörjades samtalen med markägarna under 2001. I slutet av 2003 ställde sig Dorotea Övre Allmanningsskog positiv till försäljning av Kalvberget under förutsättning att Länsstyrelsen hjälper allmanningen att anskaffa ersättningsmark. Under 2005 blev ett bytesavtal färdigställt (omfattande 566 ha) mellan Dorotea Övre Allmanningsskog och Staten genom Naturvårdsverket där allmanningen i utbyte förvärvade ett område av Stenbithöjden 2:5 inom Dorotea kommun. Statens fastighetsverks innehav inom reservatet omfattar ca 915 ha. (bilaga 4, skötselplan)

Hela området är känt som ett område av riksintresse för naturvård och ca 53 ha har också avgränsats som nyckelbiotop i samband med den rikstäckande nyckelbiotopinventeringen som utförts av skogsvårdsstyrelsen.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda parter. Samtliga instanser som inkommit med yttrande tillstyrker förslaget. Remissinstansernas synpunkter har beaktats i länsstyrelsens beslut.

Ändamålet med reservatet

Syftet med säkerställande och skötsel av reservatet är att bevara områdets ursprungliga karaktär av naturskog och dess biologiska mångfald. Naturskogsstrukturer som död ved, gamla träd och god skiktning skall bibehållas och utvecklas. Inom ramen för det primära syftet kan reservatet dessutom nyttjas för rörligt friluftsliv, undervisning och forskning.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta ska vara naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan.

Beslutet innebär att naturreservatet nu omfattar ett 652 ha större område än det som skyddats genom tidigare beslut. Totalt omfattar reservatet nu 1510 ha.

Länsstyrelsens beslut den 2 november 1991 (dnr 231-5726/97) om bildande av naturreservat och fastställelse av skötselplan, upphör att gälla i och med att detta beslut vinner laga kraft.

Motiv för beslutet

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och värdet av dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet ökar i takt med detta. Kalvtjärnarna är ett större urskogsområde med en kalkrik berggrund och en rik, kalkpåverkad vegetation. Skogsmiljöer som dessa är

underrepresenterade i skyddade områden och är därför utpekade som prioriterade skogsmiljöer för skydd.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet (7 kap 5 § miljöbalken)

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. anlägga väg, mark- eller luftledning,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar eller påverkar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämna, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag,
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsvårdsåtgärd,
5. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
6. framföra motordrivet fordon; undantag medges för uttransport av fälld älg och för snöskoter på snötäckt och väl tjälad mark.
7. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnärsmedel.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

Föreskrifter om förpliktelse för fastighetsägare och/eller annan sakägare att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. utmärkning av reservatet,

2. uppsättning av informationstavlor,
3. skötselåtgärder enligt skötselplan.
4. undersökning av mark, vegetation och djurliv.

Föreskrifter om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt,
inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon; undantag medges för uttransport av fälld älg och för snöskoter på snötäckt och väl tjälad mark.
2. störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
3. göra åverkan på mark, block, klippor eller växtlighet, döda, stående och liggande träd inräknade, detta gäller ex. klättring i klippbranter,
4. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för bär och matsvamp,
5. fånga eller insamla insekter och andra djur,
6. medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur, undantag medges för den jakt som får bedrivas i reservatet,
7. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

Föreskrifter rörande förvaltningen av reservatet (3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken 1998:1252)

1. Länsstyrelsen i AC-län ska vara naturvårdsförvaltare,
2. Förvaltaren ansvarar för att reservatet märks ut enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar,

3. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltning som framgår av bifogad skötselplan, bilaga 2.

Andra föreskrifter som gäller för området

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området. Av särskilt betydelse för syftena med reservatet är:

7 kap 29a-b §§ MB med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl. Enligt 29 kap 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Hur man överklagar

Beslut om kungörelsedelgivning och hur man överklagar till regeringen, se bilaga 3.

Lorentz Andersson

Per-Anders Blomqvist

Bilagor

1. Beslutscharta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Dorotea kommun, Storgatan 42, 917 81 Dorotea

Dorotea Övre Allmanningsskog, c/o SCA Skog AB, Box 43, 921 21

Lycksele

Lantmäterimyndigheten i AC-län, Box 3044, 903 02 Umeå

Naturskyddsföreningen, Patrik Nygren, Västra Hökmark 232, 930 10

Lövånger

Naturvårdsregistret

Naturvårdsverket, områdesskyddsenheten, 106 48 Stockholm

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Sthlm

SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 Uppsala

Skogsstyrelsen, Box 294, 901 06 Umeå

SFV Skog, Brogatan 11, 903 25 Umeå

Vilhelmina Södra Sameby, Leif Larsson, Box 2077, 910 89 Klimpfjäll